

СПЕЦИФИЧНОСТИ ГРАДСКОГ ГЕРИЛЦА –
УРБАНОГ ТЕРОРИСТЕ

Миомир Јасиковац
Генералштаб Војске Србије, Управа војне полиције

За већину теоретичара у савременом свету, у савременим условима, карактеристично је убеђење да тероризам може да комуницира са народом, прожимајући га побуњеничким духом, као што су револуционарни покрети који остварују своје дефинисане циљеве кроз спровођење герилске борбе за слободу. У појединим начинима револуционарне борбе у градовима односно градским четвртима, деловања градске гериле изједначава се са градским терористичким организацијама, како их модерни теоретичари називају.

Герилац је политички револуционар, велики родољуб, борац за слободу односно за ослобођење своје земље, пријатељ народа и слободе, он је непомирљиви непријатељ власти, систематски наноси штете властима, људима који владају земљом или су на власти. Главни задатак герилца је збуњивати, нагризати и деморалисати војску, диктатуру, и њене репресивне снаге, а осим тога задатак му је да напада и на добра која су власништво богаташа који подржавају власт из земље и иностранства.

Герилац не страхује од тога да ће уништити постојећи систем, економски, политички као и социјални. Герилац сеје страх, панику, ужас и жртве на најсвирепији начин, али само према владајућим структурама и њеним виталним капацитетима, чиме се добија огромна подршка код народа и ширих друштвених маса.

Крајњи циљ герилца да уз примену свих метода и основних поступака деловања које смо приказали у овом раду, помогне герилски покрет који има елементе урбаног тероризма, у стварању нове и револуционарне политичке и социјалне структуре у земљи на челу са оружаном народом.

Кључне речи: *револуционарни покрети, тероризам, терористичке организације, герила, градска герила, слобода*

Увод

Поред основних напомена наглашавамо да је за већину теоретичара у савременим условима, влада убеђење да тероризам може да комуницира са народом, прожимајући га побуњеничким духом, као што су револуционарни покрети

који остварују своје дефинисане циљеве кроз спровођење герилске борбе за слободу. У појединим начинима револуционарне борбе у градовима односно градским четвртима, деловања градске гериле изједначава се са градским терористичким организацијама, како их модерни теоретичари називају.

У самом раду дат је резиме деловања савременог тероризма, који може да се дефинише као посебан облик примене силе који карактеришу политичке побуде, криминална средства и колективност у извршењу, те управљеност конкретне акције на ширење страха и неспокојства код следбеника државног апарата и снага репресије као и код становништва које их подржава (такозвани ефект резонансе).

Методи који примењују терористи могу бити различити: заседе; оружани напади на војску и полицију; убацивање наоружаних група на територију страних држава ради извршења атентата, диверзија и сл.; отмице авиона, бродова, возова и аутобуса; киднаповање и узимање талаца ради откупнине или изнуђивања политичких и других уступака; паљевине; бомбашки напади, укључујући „писма-бомбе“, „аутомобиле-бомбе“ и („живе бомбе“); и томе слично. Полазећи од таквих метода, које тероризам сврставају у насилнички криминалитет, међународно право осуђује сваки тероризам и забрањује га као метод политичке борбе. Напред наведене методе користе и герилци, али су усмерене само према следбеницима државног апарата и снагама репресије као и према становништвом које их подржава, и самим тим по револуционарним схватањима герилци не могу да одговарају пред законом јер не признају владајући апарат и његове институције.

Главни задатак герилца је збуњивати, нагризати и деморалисати војску, диктатуру, и њене репресивне снаге, а осим тога задатак му је да напада и на добра која су власништво богаташа који подржавају власт из земље и иностранства. Герилци не страхује од тога да ће уништити постојећи систем, економски, политички као и социјални, он сеје страх, панику и ужас на најсвирепији начин, али само према владајућим структурама и њеним виталним капацитетима, чиме се добија огромна подршка код народа и ширих маса.

Даље у раду је приказан метод и основни поступак деловања градског герилца који има елементе урбаног тероризма, чиме терба и како треба деловати у различитим ситуацијама, у циљу стварања нове револуционарне, политичке и социјалне структуре у земљи на челу са оружаним народом.

Од тероризма до урбаног тероризма

Тероризам је један од облика насиља, како унутар државе, тако и у оквирима међународне заједнице. Његова распрострањеност, интензитет и начин испољавања показују високу корелативност између те негативне појаве и стања у међународним односима.

Сигурно је да у фундаменталне и увек актуелне проблеме одбране од тероризма првенствено спада питање самог дефинисања овог феномена. Наиме, сматра

¹ Војно дело, Општевојни научно-теоријски часопис, Министарство одбране Републике Србије, Зима/2011, стр. 330.

се да је свака расправа о тероризму у сенци непостојања шире прихваћене дефиниције ове појаве. Ова констатација се у првом реду односи на евидентне неуспехе у покушају одређивања општег појма тероризма у друштвеним и, посебно, политичким наукама, до којих долази због различитих па и дијаметрално супротних схватања природне активности које се сврставају под тај појам.

То важи и за дефинисање тероризма садржине у међународним конвенцијама, будући да нема политичког консензуса који је за сузбијање и кажњавање свих јавних облика, видова и модалитета терористичких активности. Најзад, исто би се могло закључити и за правне дефиниције терористичких акција у двостраним међународним уговорима и националним кривичним законодавствима, јер се ни ту није успело у покушају да се тероризам одреди тако да га безрезервно и у сваком моменту прихвате све државе.

Због немогућности да се теоријски и легислативно до краја прецизно дефинише, тероризам се уобичајено одређује прагматично, тј. технички, и то за потребе законодавца и безбедносних институција. У контексту одвраћања, гоњења и кажњавања терориста, карактеристична је дефиниција коју користе америчке војне и безбедносне институције, а по којим је тероризам незаконита примена или претња применом силе или насиља према људима или имовини да би се застрашила или приморала влада, цивилно становништво или неки његов део, ради постизања политичких, религиозних или идеолошких циљева. Сличну дефиницију користе и аналитичке службе америчке обавештајне заједнице (CIA, NSA, DIA и др.), у првом реду за валидан приступ статистичком праћењу тероризма међународног значаја.

Анализа доступних теоријских и операционалних дефиниција показује да се тероризам претежно схвата као посебан облик примене силе (напад насиљем) који карактеришу политичке побуде, криминална средства и колективност у извршењу, те управљеност конкретне акције на ширење страха и неспокојства код ширег слоја становништва (такозвани ефект резонансе). Исто се закључује и из већине правих дефиниција тероризма, укључујући и оне из специјалних тзв. антитерористичких прописа појединих земаља.

Друштвено-угрожавајући опус тероризма обухвата претњу силом у оквиру интензивно психолошко-пропагандне делатности, отмице, уцене, психолошко злостављање, атентате, саботаже, диверзије, појединачна и масовна политичка убиства, и интенцију испољавања ређе над стварним и потенцијалним политичким противницима, а чешће над представницима система и невиним жртвама.²

Најзад, то проистиче и из закључака еминентних научних и стручних скупова о овој теми, на пример, III Међународног симпозијума о међународном тероризму и политичком криминалитету који је одржан 1972. године у организацији Међународног института за развој кривичног права. У складу са тим не могу се прихватити као научно основана схватања о „патолошком тероризму“, „тероризму ради тероризма“, „мултинационалном“ и „ненасилном“ тероризму, затим о индивидуалном терору и страховлади као модалитетима тероризма у правом смислу речи, нити други слични примери потпуног изједначавања тероризма и терора.

² Симеуновић Драган: *Тероризам*, Правни факултет у Београду, стр. 78.

Методи који примењују терористи могу бити различити: заседе; оружани напади на војску и полицију; убацивање наоружаних група на територију страних држава ради извршења атентата, диверзија и сл.; отмице авиона, бродова, возова и аутобуса; киднаповање и узимање талаца ради откупнине или изнуђивања политичких и других уступака; паљевине; бомбашки напади, укључујући „писма-бомбе“, „аутомобиле-бомбе“ и терористи самоубице („живе бомбе“); и томе слично. Полазећи од таквих метода, које тероризам сврставају у насилнички криминалитет, међународно право осуђује сваки тероризам и забрањује га као метод политичке борбе.

Ако се, дакле, било која политичка група у својој борби користи наведеним и другим средствима противним међународном (кривичном) праву, такав чин се може сматрати терористичким а његови извршиоци заслужују општу осуду без обзира на прокламоване циљеве и номинално идеолошко опредељење. Тероризам мора бити осуђен и одбачен са аспекта морала, тј. не може се ни у ком случају и ничим оправдати. Из тог се закључује да нема вредносних разлика између појмова, односно термина као што су „лотарматизам“ и други изрази који се користе, на пример, да би се акција терора анархистичких организација разликовале од реакционарно-неофашистичких, будући да се, у сваком случају, ради о тероризму у правом смислу.

У савременим условима терор се испољава и као тзв. државни (међународни) тероризам. Експлантни примери за то су убацивање диверзантско-терористичке групе Хрватске војске на подручје АП Војводине 1994. године, покушај петочлане групе припадника МУП-а Федерације БиХ муслиманске националности да изврше атентат на Фикрета Абдића у Ријеци 1996. Године итд. Према америчким критеријумима, организације и групе за које је карактеристичан овај вид тероризма спадају у категорију терориста под спонзорством државе („агенти владе“), у смислу да су под директном управом државе која им пружа обавештајну, логистичку и оперативну подршку.

Међутим у правом смислу речи савремени тероризам може бити само транснационални и унутрашњи (домаћи), дакле тероризам који спроводе у основи аутономни недржавни субјекти, без обзира на то да ли уживају одређен степен моралне или материјалне подршке једне или више благодиклих влада и њихових обавештајних служби или оперишу без помоћи било које владе. Домаћи тероризам је само ограничен на једну земљу, тј. по локацији терористичког напада и другим релевантним елементима погађа држављане само једне државе.

Насупрот томе, транснационални тероризам представља примену или претњу применом посебне врсте насиља које побуђује узнемирење, а који служи политичким циљевима појединаца или група, без обзира на то да ли делују у корист или против успостављених државних власти, кад таква акција има за циљ да утиче на ставове и понашање групе (која је и предмет напада такве акције) која је шири од непосредних жртава, и када због држављанства или иностране везе извршилаца, места извршења, природе институционалних или људских жртава, или механизма њени оквири прелазе националне оквири.

Иако је опште познато да је тероризам настао давно, за потпуније сагледавање овог друштвеног феномена посебно су значајна два савремена периода – период „либералног“, „неподржављеног“ тероризма који је био карактеристичан за шездесете, седамдесете па и осамдесете године овог века, и „покровитељски“, „подржављени“ тероризам који се искристалисао у међувремену. Сматра се да аутохтони

тероризам, као производ мање-више искреног „револуционарног заноса“ престаје закључно са 1983. годином. Од тада, ма да не свуда истовремено, нити истим обимом и квалитетом, постаје доминантно присуство државе као субјекта и објекта међународног тероризма, у конспиративној или неприкривеној варијанти.

Профилисању новог типа тероризма у многоме је допринело и драматично окретање тероризму појединих арапских организација и група, као и експанзија исламског фундаментализма у неким афроазијским земљама (Иран, Либан, Алжир и др.). Евидентно је да су последњих година у свету, изузев у Јужној Америци, изразито идеолошки оријентисане терористичке организације и групе знатно ослабљене или су потпуно ишчезле. Истовремено су створене нове и консолидоване већ постојеће терористичке организације и групе по основу етничке и верске припадности. Исто тако, у последње време све се теже уочава и граница између тероризма и других облика организованог криминалитета. То се пре свега односи на илегални промет опојним дрогама, при чему се тако добијена новчана средства користе за финансирање терористичких активности („наркотероризам“).

За већину теоретичара у савременом свету у савременим условима карактеристично је убеђење да тероризам може да комуницира са народом, прожимајући га побуњеничким духом.³ Наведене тврдње се темеље у томе, што терористичке организације прожимају и уклапају своје терористичке активности са расположењем народа, а све под девизом да се активности спроводе ради ослобађања од терора и тираније владајућих структура.

Сходно наведеном, као пример наводим да је, фебруара 1968. године Маригела је организовао „Националну ослободилачку армију“ (*Acao Libertadora Nacional - ALN*), градску терористичку организацију чији је циљ био збацивање бразилске војне владе као експонента америчког империјализма. *ALN* је извршила читаву серију напада на складишта оружја и банке и након тога започела терористичка дејства у бразилским градовима. Напади на припаднике армије као и све оне који су улазили у систем власти су вршени из заседа.⁴

Градски герилац

Градски герилац је наоружани човек који се бори против војне диктатуре, употребљавајући неконвенционалне методе. Герилац је политички револуционар, велики родољуб, борац за слободу односно за ослобођење своје земље, пријатељ народа и слободе. Простор где делује градски герилац је у великим градовима, односно четвртима. У великим урбаним центрима односно градовима, делују и бандити „маргиналци“. Много пута се напади бандита представљају као активности градских герилаца, и самим тим се нарушавају основни принципи гериле односно борбе за слободу свог народа.

³ Главни носилац ове идеје и водећи аутор теорије модерног тероризма био је бразилски правник, револуционар – градски герилац и терориста Карлос Маригела.

⁴ Њихова најпознатија дела су отмица неколико страних дипломата укључујући америчког амбасадора као и њихова размена за ухапшене герилце.

Градски герилац се радикално разликује од једног „маргиналаца“. Овај други се бори за плен и не бира противника, напада без разлике експлоатисаног и експлоататора, а међу њиховим жртвама срећемо и мушкарце и жене. Градски герилац жели политичку акцију и напада само владајућу класу, велике капиталисте и стране империјалисте. Постоји још један елемент који делује у урбаном простору и који је штетан као маргиналац, а то је контрареволуционарни елемент деснице, који делује као фактор конфузије и дезорганизације. Овај елемент напада банке, поставља бомбе, киднапује и убија.

Њихове акције уперене су против градске гериле, прогресивног свештенства, студената и грађана који мрзе фашизам и желе слободу.

Градски герилац је непомирљиви непријатељ власти, систематски наноси штете властима, људима који владају земљом или су на власти. Главни задатак герилца је збуњивати, нагризати и деморалисати војску, диктатуру, и њене репресивне снаге, а осим тога задатак му је да напада и на добра која су власништво богаташа који подржавају власт из земље и иностранства.

Градски герилац не страхује од тога да ће уништити постојећи систем, економски, политички као и социјални. Његов циљ је да помогне герилски покрет, стварање нове и револуционарне политичке и социјалне структуре у земљи на челу са оружаним народом.

Карактеристике градског герилца

Градског герилца карактерише храброст и одлучност. Он мора бити добар тактичар и одличан стрелац. Градски герилац, такође, мора бити веома лукав јер тиме мора да надокнади предност непријатеља у оружју, муницији и опреми.

Полицајац и припадник оружаних снага у служби власти располаже модерним наоружањем, опремом и моторним средствима и може слободно да се креће користећи снагу власти. Герилац не располаже тиме и зато мора да развија илегалну активност. Често је он бивши осуђеник, или га траже, па је принуђен да употребљава фалсификована документа.

Ипак, герилац има једну предност над полицијом и војском; док полицајац и војник делују са непријатељске стране, коју народ мрзи, герилац се бори за опште добро – за добро народа.

Наоружање герилаца је слабије од наоружања његовог непријатеља, али са моралног становиште герилац је у великој предности. Та морална супериорност је велика подршка герилцу. Захваљујући њој, герилац испуњава своју основну дужност, а то је: нападати и преживети.

Герилац је приморан да одузме оружје од непријатеља да би се борио. Како не поседује једнообразно оружје (ради се о оружју до којег је дошао на разне начине), герилац се суочава са великим проблемом због разноврсности оружја и недостатка муниције. Герилац, такође, не располаже адекватним местом где бих вежбао у гађању.

Ове тешкоће морају да се превазиђу. Герилац мора да прибегне својим креативним способностима да би их решио, јер иначе не би могао да обави своју револуционарну улогу.

Герилац мора да поседује иницијативу, да буде покретан, флексибилан, спреман на промене и да посећује велико присуство духа. Иницијатива је, изнад свега, неопходан квалитет. Није могуће увек све предвидети, али герилац не сме да буде изненађен нити да чека наређења. Његова дужност је да делује и да изнађе адекватна решења за сваки проблем коме се супротставља. Боље је грешити делујући, него не чинити ништа да се не би погрешило. Без иницијативе нема градске гериле.

Остали важни квалитети герилца су следећи: добар је пешак, отпоран на умор, глад, кишу, врућину. Зна да се сакрије и да опсервира. Добар је у прерушавању. Никада се не плаши опасности. Делује дању ко ноћу. Не пренагљује. Поседује велико стрпљење. Миран је и хладнокрван и у најтежим ситуацијама. Никад не оставља отиске или трагове. Не губи наду. Због оваквих тешкоћа на које наилази градска герила, много пута су неки другови посустали, раздвојили се или дезертиралаи.

Градска герила није посао у робној кући или представа у позоришту. Герила је, као и сам покрет, један компромис који герилац успоставља сам са собом. Када герилац нема снаге да се суочи са проблемима или зна да нема довољно стрпљења, или да лако губи вољу, боље да одустане од тог компромиса, јер му недостаје основни квалитет да постане герилац.

Начин живота градског герилца

Градски герилац мора да зна како да се уклопи у средину у којој живи, не сме да изгледа различито од обичног, свакодневног грађанина.

Одећа коју носи не сме да га одаје, она мора да буде као одећа коју носи већина грађана. Одећа по последњој моди некада су сметња за послове у радничким четвртима, и супротно.

Градски герилац мора да живи од свог посла или од других активности које обавља. Ако је већ познат полицији или осуђиван, мора да пређе у илегалност и, ако то ситуација захтева, да живи скривен. У сваком случају герилац не може ником да открије своју делатност, јер то је само ствар револуционарне организације у којој он делује.

Градски герилац мора да поседује велику моћ запажања, да увек буде добро информисан о свему, а нарочито о непријатељским покретима. Он мора да буде добар истраживач, добар познавалац терена на коме живи и на коме делује, или преко кога се пребацује.

Одлучујуће за герилца је ипак то да је он човек који се бори са оружјем у руци, и сходно томе, мале су шансе да дуго живи од своје професије а да не буде откривен. Одатле произилази да је немогуће да преживи да се одржи без борбе за одузимање имовине непријатеља односно без експропријације те имовине.

Зато се борба герилца своди на конфронтацију између класа чији коначни циљ можемо сврстати у две основне карактеристике:

- а) физичка ликвидација шефова и потчињених у војним снагама и полицији и
- б) отуђење власништва од државе, великих капиталиста, великопоседника итд., с тим да мање експропријације служе за издржавање мањих група герилца, а веће за подршку револуције.

Једно је да оружана борба герилаца има и друге циљеве, али овде обрађујемо оне основне, а нарочито отуђење власништва. Потребно је да сваки герилац има увек у глави да једино може да опстане и да остане жив ако је решен да убије припаднике полиције као и оне који примењују репресивне мере. Он, такође, мора бити решен, и то чврсто решен, да изврши експропријацију имовине крупних капиталиста, великопоседника и империјалиста.

Једна од основних карактеристика револуције је да она мора да се развија кроз експропријацију имовине великих поседника и капиталиста, богатих трговаца као и експропријацију јаких грана привреде, које заузимају важне положаје у извозу и увозу.

Вршећи ова одузимања највећим непријатељима земље, револуција односно покрет, покушава да капитализам погоди у витални центар. Зато су напади најчешће и систематски уперени на банкарску мрежу. Овим се жели рећи да су ту ударци најјачи јер је то и најосетљивији центар капитализма.

Напади на банке, који су предузети од герилаца, нанели су много штете великим капиталистима. Све су то биле сталне мете и њихова имовина је систематски отуђивана.

Добит од ових отуђења употребљава се за обуку и техничко усавршавање герилаца, за куповину, израду и превоз оружја и муниције, за покрет у унутрашњости земље, за издржавање сигурности апарата покрета, за издржавање герилаца, за њихово избављење из затвора, лекарску негу итд.

Велики трошкови који прате револуцију морају да падну на терет богатих капиталиста, великопоседника, а истовремено на државу, јер су сви они експлоататори и угњетачи народа.

Техничка оспособљеност градског герилца

Нико не може да постане герилац ако својој техничкој припреми не поклања довољно пажње.

Та његова припрема иде од физичке припреме до обуке, јер има добру кондицију само ако вежба систематски. Не може да буде добар борац ако не овлада разним вештинама. Герилац мора да савлада различите технике напада и одбране. Постоје различити корисни начини да се стекне физичка кондиција, и то: екскурзија, планинарење, камповање, вежбе на опстанак у шуми, веслање, пливање, роњење, пецање, подводни риболов, лов на ниску и крупну дивљач итд. Веома је важно да герилац зна да управља возом, да пилотира, вози глисер, да се разуме у механику, радио, телефон, струју и да има основна знања из електронске технике.

Од исте је важности да герилац поседује технику знања топографије, да зна да се оријентише на карти уз помоћ различитих инструмената (компаса, курвинометра, даљинометра и сл.). Знање из хемије и познавање боја, владање техником калиграфије; подражавање рукописа и друге способности чине да техничке припреме герилца који је принуђен да фалсификује документа да би могао да живи у друштву које жели да уништи.

Што се тиче медицинске интервенције, нарочиту улогу играју знања из медицине, фармације, о дрогама, хируршких и хитних интервенција.

Ипак фундаментално питање техничке припреме је добро руковање оружјем, као што су пиштољи, аутоматско оружје, аутомати, ловачке пушке, бацачи граната и базуке.

Герилац мора да стекне знање о различитим типовима оружја и експлозива. Међу експлозивима добро се мора познавати динамит, јер употреба димних и других различитих бомби тражи неопходна претходна знања.

Умети производити оружје, поправити га, израђивати молотов бомбе и друге бомбе домаће производње, дизати мостове и пруге је предуслов за успех и зато техничку припрему герилаца не смемо оставити у другом плану.

Техничка припрема герилаца добија највиши ниво у центру за техничку подршку. У овај центар може да иде само онај герилац који је прошао претходни испит односно ватрено крштење у револуционарној борби у сукобу са непријатељем.

Опремљеност градског герилаца

Оружје градског герилаца је лако наоружање. Оно је лако заменљиво, и у већини случајева одузето је од непријатеља, купљено или израђено у месту.

Лако оружје има предности јер се лако и брзо може употребити и једноставно се преноси. У већини случајева лако наоружање има кратку цев и то му је основна карактеристика. Ту се убрајају многа аутоматска оружја.

Аутоматско и полуаутоматско оружје у многоме увећава ватрену моћ герилаца. Лоша страна овог оружја је то што је слаба моћ контроле над њим, што изазива велики утрошак муниције, које се надокнађује једино добрим погоцима и одличним стрелцима. Слабо обучени људи претварају аутоматско оружје у страшног и великог потрошача муниције.

Искуство је показало да је основно оружје герилаца лаки аутомат. Ово оружје, поред тога што је ефикасно, лако се употребљава у урбаним срединама и има ту предност што изазива поштовање непријатеља. Герилац мора одлично да рукује и познаје ово оружје које је толико важно у борби гериле.

Као лако наоружање може се сматрати ручне гранате и димне бомбе, које се користе у дефанзивне сврхе за заштиту и повлачење герилаца. Најтеже се преноси оружје дугих цеви, јер привлачи велику пажњу. У то оружје сврставамо пушке, карабине, ловачке пушке, пумпарице, винчестерке итд.

Ловачке пушке могу бити изузетно ефикасне кад се употребљавају на кратким растојањима. Ефикасне су чак и онда када из њих пуца и слаб стрелац, а нарочито ноћу кад прецизно оружје може много да учини. Пушка на компримовани ваздух може да послужи за тренинг. Базуке и минобацачи могу да се користе у акцијама када су за то створени услови, а за њихову употребу су потребни обучени људи.

Герилац не би смео да усмери своју активност на тешко наоружање, јер је то и сувише велико оружје за овај тип борбе у којем је много важнија брзина и покретљивост.

Оружје домаће производње је некада исто тако добро као и оружје које је изашло из фабрике (ловачка пушка скраћене цеви одлично је оружје градског герилаца).

Герилац оружар има значајну улогу јер он чува оружје, поправља га, а у већини случајева он може да инсталира и покретну радионицу у којој може да израђује оружје.

Радник металске струке и струг основни су елементи које градска герила мора да има за израду домаћег наоружања и о чему мора да води рачуна у оперативном снабдевању своје индустрије.

Зато морају бити организовани израда домаћег оружја као и курсеви за саботаже и диверзије са експлозивом. Сировину за практичну употребу треба набављати раније како би се могли изводити експерименти.

Коктели молотов, бензин, катапулти домаће израде, гранате од конзерви, димне бомбе, мине, експлозивни као што је динамит, пластичне и желатинске капсуле и муниција свих калибара, неопходни су сваком герилцу за успех његове акције.

Различити су начини за добијање неопходних сировина и муниције (може се куповати као и одузимати силом у акцијама које су планиране да се изведу).

Герилац мора да обрати пажњу да не задржава дуго експлозиве већ треба да их одмах употреби против већ одабраних циљева, да би се избегла евентуална несрећа.

Наоружање герилца и његова способност да га употреби, представљају његову ватрену моћ.

Употребом модерног оружја и увођењем новина у своју ватрену моћ, а нарочито употребом наоружања, герилац може да примени већину герилских тактика у градској борби.

Пример за то је употреба аутомата у нападима на банке, новина коју су увели бразилски герилци.

Кад буде омогућена масовна употреба аутомата истог калибра, герилска тактика претрпеће нове промене. Ватрена група, која успе да типизира своје наоружање и да обезбеди одговарајућу муницију у довољним количинама, стиче висок степен ефикасности. Градска герила је у толико ефикаснија уколико је већа њена ватрена моћ.

Тактички принципи градског герилца

1. У почетној фази герилске операције су распршене. То је фаза раздељивања револуционарних снага ради уништења и разбијања реакционарних снага. Следећа фаза покушава да сједини снаге револуције ради реализације маневарских операција.

2. Никада се не треба борити само на једном фронту. Зато треба реализовати симултано стратешке и тактичке операције.

3. Герилска тактика је слободна и крута, она напада и повлачи се, заузима и напушта, кажњава и ослобађа.

4. Код реализације герилске операције, циљ је напад на интересе владајуће класе, диктатуре империјалиста, зато никада не нападају раднике и обичне људе, нити наносе штету њиховим интересима. Немилосрдно се обрачунавају са издајницима и онима који су у служби непријатеља.

5. Кад једна група крене у акцију, друге групе треба да учине исто, користећи сопствену иницијативу, јер ако непријатељ види више група у акцији дезорганизоваће се и биће изненађен јер не зна на коју групу да концентрише своје главне снаге.

6. Кад једна револуционарна група почне борбу преко мање распршених група, а то није резултат једног јединственог фронта, то значи да није било неопходних

услова за формирање тог фронта. Јединствен фронт је потребан, али за револуционаре је то могуће само ако у земљи већ постоји једна ватрена моћ у акцији. Стварање и јачање те ватрене моћи револуције, као и стална активност револуционара, омогућавају уједињене снаге које желе оружану борбу. Јединствен фронт је плод снаге ватрене моћи у акцији.

7. Герила се учи у акцији, исто као што се акција учи у самој акцији. Не постоји професија ни људска активност која се може научити само из књиге, без ослањања на искуство и на њено практично извођење.

8. Операција се мора изводити поступно, од једноставних до сложених.

9. Никад не треба понављати сличне акције. Кад непријатељ мисли да ће сличну акцију поновити, герилци морају прећи на други тип акције.

10. Кад непријатељ мисли да ће герилци остати на једном месту, они се појављују на другом месту.

11. Кад непријатељ мисли да су далеко, они су близу. Кад мисли да су близу они су далеко.

12. Кад герилци наилазе на слободан пут онда напредују. Кад наиђу на препреку њу заобилазе. Кад је препрека несавладива повлаче се. Зато не треба да се упуштају у отворену борбу, да не би трошили снаге и у случају неуспеха да не би непријатељу подизали морал.

13. Кад непријатељ не очекује герилац га изненади. Кад је непријатељ у правности герилци мирују.

14. Кад је непријатељ љут и изазван, герилци су сталожени и мирни. Када се они умире, герилци нападају.

15. Увек када непријатељ може да се победи лукавством то треба учинити, не употребљавати своју ватрену моћ против њега, њену употребу оставити за теже моменте.

16. Кад герилци реализују операцију увек носе ватрену моћ већу од потребног. Са овим постиже се да се види супериорност, а тиме избегава употреба наоружања и муниције.

17. Непријатељу никада не треба дати ни најмањи знак о снагама револуције. Ако не познаје снаге герилаца пушта машти на вољу и самим тим је у лавиринту, док герилци посматрају његово кретање и нападају га кад су сигурни да ће нанети штету непријатељу.

18. Непријатељ никада не треба да зна када, како и где ће напасти герилци. Ако непријатељ сазна за план напада, потребно је у потпуности мењати план акције или одустати од исте.

19. Никада не изазивати непријатеља, а када он изазива треба се умирити. Треба му одговарати само у погодном моменту онда када се буде сигурно.

20. Када герилци достигну један број акција главна преокупација мора бити да се одморе и направе један пресек да се види шта је учињено и шта даље треба чинити.

21. Никада се не упуштати у одлучујуће борбе. Зато увек пажљиво проучавати повлачење. Повлачење је важније од саме акције.

22. Напад не треба да остави ни најмањи траг иза герилаца. Кад се деси да траг остане треба све учинити да се грешка исправи и да се елиминишу последице које би из тога произашле.

23. Кад дођу до новца који су отели, не треба га одмах делити народу, јер би то одмах масама дало лажну идеју да и герилци то врше ради борбе за власт. Новац употребљавати за куповину оружја и муниције.

24. Кад герилци поседују веће количине наоружања, муниције, возила, динамита и осталих експлозивних средстава, не треба их концентрисати само на једно место него их разместити на више места да се не би доживео неки непријатан и неочекиван губитак.

25. Кад герилци имају већу групу људи морају их поделити у више мањих група и никад их не треба убацити заједно у борбу. Мора се избећи да свако сваког зна, да свако све зна, и да свако о сваком зна.

26. Никад се не прима и не прихвата било која особа док се претходно не провери његова оданост и револуционарна прошлост и активност.

27. Револуционари који се бор морају увек имати на уму да је непријатељ будан и опрезан и зато треба одустати од употребе флајера, пропагандног материјала, роковника, књижица, телефонских именика, забрањено је носити мапе, скице, планове и сл. Револуционари раде искључиво својом меморијом и са добром моћи за пажања, као и осећају за борбом.

28. Кад се одржавају скупови или конференције мора се водити рачуна о томе да не буде већи број људи. Обавезно изабрати погодан тренутак за састанке, сходно герилској тактици. Ако буду изненађени од полиције или непријатеља обавезно реаговати оружјем уз обавезно учешће свих присутних на састанку.

29. Кад буде опкољена већа група, обавезно се мања група полицајаца инфилтрира у масу тражећи неког. Тад их обавезно треба опколити заједно са учесницима масе, одузети им оружје и казнити их.

30. Кад се деси да друг не дође на контакт, не треба ићи ка њему, односно његовој кући. Може се десити да је пао у руке непријатеља, и да су у заседи код његове куће.

31. Кад герилци доживе губитке у људству и материјалним стварима не треба се одмах светити или показати снагу. Прво се морају консолидовати редови, залечити ране, па тек онда напасти.

32. Команда за герилце није резултат избора или резултат личних симпатија, онај који командује пример је и доминира и у самој акцији.

Техника градског герилца

Најшире речено, техника је скуп метода које се користе од стране човека да би се извршила одређена активност.

Активност градског герилца састоји се у градској герили и у психолошком рату, и због тога је његова техника техника градске гериле и психолошког рата. Техника градског герилца састоји се од неколико основних компоненти:

- а) релативни део са одређеним карактеристикама које га представљају;
- б) део повезан са потребним условима који хармонизују ове карактеристике, и услови повезани са одређеним предностима без којих герилац нема успеха у својим активностима;
- в) део који се односи на конкретне циљеве који су утврђени у акцијама које спроводе герилци;
- г) део који третира методе које су герилци употребили у вођењу акција.

Техника градског герилца садржи неколико карактеристика:

а) то је агресивна техника, другим речима то је офанзива. Као што се зна, дефанзива је смрт за герилце који су инфериорни на непријатеља у односу на ватрену моћ. Одатле произлази и правило да герилци никад не бране неку од база нити стварају сталну базу;

б) то је техника за напад и одбрану у којој се чувају снаге герилаца;

в) то је техника чији је задатак за деморализацију, одвлачи снагу непријатељу, наноси му штету, дозвољавајући истовремено и опстанак ослободилачког покрета који има одлучујућу улогу у ослобођењу земље.

Динамика градске гериле састоји се у оружаном сукобу између герилаца, с једне стране, и војске и полиције са друге стране. У том сукобу супериорност припада полицији. Инфериорност је на страни герилаца. Парадоксално је је то што слабији напада јачега.

Снаге војске и полиције са њихове стране одговарају снагама многобројно јачим од герилаца за њихово хватање и уништење. Герилац може да избегне пораз само ако има почетне предности и ако уме да их искористи до краја, и да то надокнади губитак у људству и наоружању.

Почетне предности су:

1. непријатеља мораш изненадити,
2. мораш познавати терен акције боље од непријатеља,
3. мораш бити бржи и покретљивији од полиције и других репресивних снага,
4. служба информација мора бити боља од непријатељеве, са једне стране мора се показати одлучан и решен дух без колебања и сумње, а са друге стране то ће код непријатеља изазвати изненађење и он ће да оклева.

Циљеви и стратегија борбе градског герилца

Градски герилац у својој техници се ослања на одређене акције које имају следеће циљеве:

а) уздрмати државни систем у градовима, где су смештени главни индустријско – финансијски – економско – политичко – културно – полицијско – војни комплекс који држи сву власт у земљи,

б) слабити локалне снаге диктатуре, али њихов сигурносни систем, што значи ставити их у подређен положај да се бране и да су увек у страху од напада на њихове виталне и стратешке центре, а да никад не знају одакле, како и кад ће доћи тај напад,

в) нападати са свих страна мањим групама, које су између себе одвојене са циљем да разједине непријатељске снаге да би се ове усмериле за потребе фрагментних герилских снага, уместо да свој репресивни апарат концентришу на један компактан, организован покрет у земљи,

г) показати чврсту одлучност, решеност и упорност у нападима на диктатуру, како би други незадовољни пошли и укључили се у борбу гериле, док би влада немоћна да прекине герилске операције, била у сталном губитку и принуђена да деташира своје репресивне снаге на обезбеђење банака, индустријских постројења, штабова,

затвора, јавних служби, радио станица, телевизије, корпорација страних утицајних земаља, рафинерија, бродова, авиона, аеродрома, болница, продавница, гаража, амбасада, резиденцијалних објеката државе, полицијских и војних седишта и др.,

д) бескрајно повећати герилске акције, које морају бити непредвидиве, тако да владине трупе не могу да напусте градове у потери за герилцима у унутрашњости земље, без страха од побуне, како у приморском делу, тако и у унутрашњости земље,

ђ) приморати војску и полицију, њихове команданте и потчињене, да замене релативни мир у касарнама у стање приправности и нервне напетости у ишчекивање напада или у потери без резултата,

е) избегавати отворену борбу и одлучујуће сукобе са владиним снагама и ограничити се на кратке и брзе нападе са разорним дејством,

ж) обезбедити градском герилцу максимум слободног маневра и акције увек са употребом оружја, све у чврстој жељи да се помогне развијању герилског покрета и бити чврст ослонац за стварање Покрета за национално ослобођење.

Стратегија борбе герилаца у граду и селу, огледа се у:

а) град је поље једне допунске бомбе, и зато градска борба коју воде герилци или фронт народних маса са одговарајућом подршком, добија увек карактер тактичке борбе,

б) одлучујућа борба је она која се одвија на стратешком пољу, она на селу, а не она која се развија на тактичком пољу, тј. у граду,

в) ако би грешком градска борба била квалификована као одлучујућа борба, стратешка борба на селу, где су сељаци, пала би у други план. Видевши мало или никакво учешће сељака у борби, буржоаска власт би искористила ту чињеницу да торпедује револуцију. Покушала би да маневрима одвоји пролетаријат од његовог најјачег савезника, сељака, у настојању да бирократско – војна машина власти остане недирнута,

г) само кад потпуно буду уништене војне снаге реакције и војни апарат и кад буржоазија не може више да делује против народних маса, тада треба ступити у генерални штрајк у комбинацији са герилском борбом која ће бити успешна и победничка страна,

д) овај принцип је примењиван са циљем да се спречи да буржоазија маневрише са генералним штрајком, а тиме да изврши државни удар долазећи поново на власт, спречавајући тиме победоносни пут гериле. Основни принцип револуционарне стратегије је уништити бирократско – војну машину и довести на власт наоружани народ.

Закључак

У овом раду је описан тероризам који представља примену или претњу применом посебне врсте насиља које побуђује узнемирење, а који служи политичким циљевима појединаца или група, без обзира на то да ли делују против успостављених државних власти. Таква акција има за циљ да утиче на ставове и понашање групе (која је и предмет напада такве акције) која је шира од непосредних жртава.

Велики утицај на понашање државног апарата који примењује репресивне мере према становништву, имају револуционарне групе односно герилци који су држављани потпомогнути иностраним ослободилачким везама, а који имају исте методе као и урбани терорист.

За већину теоретичара у савременом свету у савременим условима карактеристично је убеђење да тероризам може да комуницира са народом, прожимајући га побуњеничким духом. Главни носилац ове идеје и водећи аутор теорије модерног тероризма био је бразилски правник, револуционар – градски герилац и терориста Карлос Маригела. Наведене тврдње се темеље у томе, што терористичке организације прожимају и уклапају своје терористичке активности са расположењем народа, а све под девизом да се активности спроводе ради ослобађања од терора и тираније владајућих структура.

Сходно наведеном, као пример наводим да је, фебруара 1968. године Маригела је организовао „Националну ослободилачку армију“ (*Acao Libertadora Nacional - ALN*), градску терористичку организацију чији је циљ био збацивање бразилске војне владе као експонента америчког империјализма. *ALN* је извршила читаву серију напада на складишта оружја и банке и након тога започела терористичка дејства у бразилским градовима. Напади на припаднике армије као и све оне који су улазили у систем власти су вршени из заседа. Њихова најпознатија дела су отмица неколико страних дипломата укључујући америчког амбасадора као и њихова размена за ухапшене герилце.

У самом раду дат је резиме деловања савременог тероризма, који може да се дефинише као посебан облик примене силе који карактеришу политичке побуде, криминална средства и колективност у извршењу, те управљеност конкретне акције на ширење страха и неспокојства код следбеника државног апарата и снага репресије као и код становништва које их подржава.

Методи деловања урбаних терориста који су обрађени у овом раду, су идентични или скоро идентични са методима које користе и градски герилци, али су они само усмерени према следбеницима државног апарата и снагама репресије као и према становништвом које их подржава, и самим тим по револуционарним схватањима герилци не могу да одговарају пред законом јер не признају владајући апарат и његове институције.

У раду је остварен и испуњен циљ, при чему је дефинисано да је задатак герилца да збуни, нагриза и деморалише војску, диктатуру, и њене репресивне снаге, а осим тога задатак је да напада и на добра која су власништво богаташа који подржавају власт из земље и иностранства. Поред наведеног кроз дефинисање самих метода и поступака који се могу користити као приручник за герилце, потврђено је да герилци не страхује од тога да ће уништити постојећи систем, економски, политички као и социјални, они сеју страх, панику и ужас на најсвирепији начин, али само према владајућим структурама, снагама репресије и њеним виталним капацитетима, чиме се добија огромна подршка код народа и ширих маса.

Даље у раду је приказан метод и основни поступак деловања градског герилца који има елементе урбаног тероризма, чиме терба и како треба деловати у различитим ситуацијама, у циљу стварања нове и револуционарне политичке и социјалне структуре у земљи на челу са оружаним народом.

Литература

- [1] Аврамов, С.: *Пост херојски рат Запада против Југославије*, ИДИ, Ветерник, 1997.
- [2] Виклинсон, П.: *Тероризам против демократије, одговор либералне државе*, Голден Маркет, Загреб, 2002.
- [3] *Војна енциклопедија*, Књига 1, ВИЗ, 1970.
- [4] *Војно дело*, Општевојни научно-теоријски часопис, Министарство одбране Републике Србије, Зима/2011
- [5] Гаџиновић, Р.: *Насилје у Југославији*, ЕВРО, Београд, 2002.
- [6] Гаџиновић, Р.: *Антитероризам*, Драслар Партнер, Београд 2006.
- [7] Гаџиновић, Р.: *Тероризам*, Драслар Партнер, Београд, 2005.
- [8] Димитријевић, В., Стојановић П.: *Међународни односи*, Нолит, Београд, 1973.
- [9] Димитријевић, В.: *Тероризам*, Радничка штампа, Београд, 1982.
- [10] Димитријевић, В., „*Међународни тероризам*“, Научно саветовање за тему „Савремени облици тероризма“, Архива за правне и друштвене науке, Београд, 1980.
- [11] Илић, Р., *Феномен тероризма, озбиљна претња човечанства*, Војни информатор бр. 4-5, Београд, 2004.
- [12] Мијалковски, М.: *Атентаторски тероризам*, Управа безбедности ГШ ВЈ, Београд, 1997.
- [13] Милошевић, М.: *Одбрана од тероризма*, Свет књиге, Београд, 2005.
- [14] *Политичка енциклопедија*, Савремена администрација, Београд, 1975.
- [15] Рађеновић, Р.: *Безбедност личности и објеката*, Београд, 2003.
- [16] Савић, А., *Национална безбедност*, КПА, Београд, 2007.
- [17] Симеуновић, Д.: *Тероризам*, Правни факултет у Београду, Београд, 2009.
- [18] Симеуновић, Д.: *Теорија политике*, Наука и друштво, Београд, 2002.
- [19] Фолк, Р., *Велики терористички рат*, Филип Вишњић, Београд, 2003.
- [20] Хофман, Б., *Унутрашњи тероризам*, Народна књига и Алфа, Београд, 2000.